

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*, s. 295.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g01-shoot-d1e83986/facsimile.pdf> (tilgået 23. maj 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

1848.

Beretning

Nr. 69.

om Forhandlingerne paa Rigsdagen.

Ri og tvende Røde.

(Smitst.)

Føberning: Den ærde Taler, som talte først, og som siden har haft Leilighed til at berigtige flere af sine Udsagn, burde især have berigtiget det, som ikke er uligt, da det angaar en Talsberetning. Han har sagt, at det har været en Mængde af 15,000 Mand, for hvilken den danske Krone maatte afgive, men jeg saa bemærke, at det var 27,500 Mand. Jeg har kun fremført dette her, for at vise, hvorliden nøjagtig jeg tror, at man er, naar man med en vis Hefselighed søger at begrænse en forfattet Mening. Derfor vil jeg tillade mig at spørge Foranden, om han anser det for mest passende her at omhandle Spørgsmaalet om Aftensvæning, eller om man skal betragte dette Spørgsmaal som alle fortlæggende og vente, indtil et Forslag desangående freenkommer. Jeg vil nemlig ikke gjerne yderligere behøve denne alle vedrørende Forhandling.

Foranden: Hvad denne Gjenstand yderligere skal omhandle, da man det vistnok være her, hvor Taler er om det almindelige Princip. Jeg saa imidlertid overbære til den ærde Rigsdagsmand selv at behøve, hvorvidt han ved de idag frenkomne Ytringer saa finde sig fornødent til at gøre nærmere ind paa det af ham berørte Spørgsmaal.

Føberning: Derfor ber ikke er forbeholdt noget Aendement i den Mening, er der Intet, som kunde foranstaltlig mig herfor, thi de første Talerer have som det almindelige Bærende Princip, at jeg Intet kan have berørt at sige.

Foranden: Der er vel Intet saadant Aendement forbeholdt. Den ene af de første Talerer foretog var imidlertid af et saadant Indhold, som om et liget Aendement derved var tilføjet.

Tude: Naar jeg ikke har forbeholdt mig noget Aendement, har det kun været, fordi jeg ansaa det tilstrækkelig antaget, at jeg agtede at gjøre det Forslag, at Foranden havde frenkomne Udsagn. Jeg tror, at jeg vistnok har været mig ind i Forfælgelset. Derfor det ikke skulde være tilstrækkelig, for at kunne stille det omhandlede Aendement, saa jeg herud have mig saadant forbeholdt. — Siden jeg engang nævnte, at jeg bemærkede, at det har gjort mig end, at et forlængt Medlem af Høvedsstanden har troet, at der kunde være Rødder mellem ham og mig angaaende Bærende Principet. Lærtind har jeg vistnok, at jeg ikke ønsker, at der nogen Time mere skal behøve Uilighed mellem Rødderbeslutningen og Rødderbeslutningen, og at ingen Saad som indkommet Udsagn sig fra den almindelige Bligt at være om Bønden, og unøjagtigt skulde jeg langt hellere fremme for Uilighed, som det forligger, end ønske, at den Uilighed, som hidtil har behøvet, fremmedt skulde behøve endog blot en Time længere. Naar et andet, hvilket, Rødder har berigtiget en af mig fremført Talsberetning, som jeg bemærkede, at jeg tror, at denne er færdig paa Rapporterne, og jeg saa berøst tillade, at jeg udtryktigt ønsker, at det ikke var mere end 18,000 Mand, som deltog i Kampen, det er forøvrigt det Samme, om det var 28,000 Mand eller kun 18,000 Mand; jeg gaar nemlig ud fra, at Danmark har kunne modtage en Mængde af 25,000 Mand, ellers er det vistnok meget for mange Penge, som hidtil omløbet tre eller fire Aar paa det Hærsfæ.

Føberning: Hvad den ærde sidste Taler har sagt, er ganske saad. Det er upaarløselig en stor Feil, at det er kommet dertil,

at, selv ved et Overfald, Danmark er kommet bleven overvældet ved en Styrke af kun 28,000 Mand; men herud er dog forresten at bemærke, at, naar man fra dette Synspunkt underligger Beskaffenheden af vort nuværende Væbningsstykke, — som det forresten ikke er min Hensigt at forbyde — saa stiller man sig paa et stort Standpunkt, naar man ikke ser den til, at vort Væbningsstykke var brugt ved et Overfald, der stillede Sagen saaledes, at Krigen begynte i Hærens af Vandet; thi Krigen begynte i Høbenhavn, det Embedsmændene berettede det og bragte Overret til Høvedsmændene, og derfra overvældet det os. Man kunde spørge: Hvorfor have vi ikke vist i Tide at berede os? Det var, fordi Hænder ikke var nogen udværdet Hænder, fordi Hænder var i Kongens egen Sal. Over har man set selv den første Mængde med det mest udvalgte Væbningsstykke kunne frelse sig, hvor de, som stode Thronen nærmest, vendte sig imod den? Vil man demme om et Væbningsstykke, som man demme om det, naar det stilles imod en Mængde udenfra; naar end egne Bærende optrede som Hænder! Jeg har sagt, at jeg ikke vil frenkomne Væbningsstykke, som det er, og jeg tror, at Ingen mere end jeg er berettiget til at sige dette, thi jeg har tillige end nogen anden sagt at vise den Sandhed i, med vort nuværende Væbningsstykke at tilberedning er tilstrækkelig forrest, ja, jeg har gjort mere, jeg har vist den Det, som man maatte berede, naar man vilde naar Waalen. Igenom flere Besøkkene har jeg sagt de Bærende Principer foretog Forslag og vist, at man vilde skulle Bærende Principer rette Betydning ved at indføre flere Foranstaltninger. Jeg har gjort dette offentlig og det er bleven sagt mig meget til Lyst. Hvad berør Regnen i denne Sal er berettiget til at tale med det hidtil Behøvede, for et det mig; men jeg ved, at man her lade det, som er dog ved, sige, thi Intet skal uden indre Rødderlighed; det nuværende Væbningsstykke er udgjort af Høved og saaledes saa ogsaa det ene Bille; thi Alt i Staten er Høved, og som Høved er, saa forresten være.

Det er sagt her, at kun fremmede Rødder have frelt os; jeg vil troe, at dette er yttret mere af Uilighed, end af end Villie (Hør!). Vi have set Krigen ikke fejl, men fornødt. Krigen første Princip er, kun at maale sine Kræfter med Hændens, naar man kan have forbeholdt heraf; man saad ikke, for at saad, men for at spaae Regnet. Den vigtigste Regel for at se, er at være færd, hvor man saar, hvad enten nu denne Styrke enten blot berør paa de materielle Kræfter, eller paa en Høved Sammenfatning af de materielle og de materielle Kræfter. Derfor Regnen tror, at Danmark er mangt nok, til uden Hjelp udenfra at berede næsten det halve Europa, saa raader jeg denne Mand til at reise sig og portage sig den danske Krigsmagts Hærfæ og Statens Styrke; men, saalange denne Mand ikke er fundet, er det ikke Mødet at gjøre, end at spaae sine Kræfter indtil den Tid, da de med Rette kunne bruges. Det er ligesaa nyttigt at stille sig imellem sine Hænder, som at saar eller lade sig saar, og det er langt lettere at vente, indtil man har en Mængde, der kan maale sig med Hændens, end at prøve paa at indlade sig med en afgjort Overmagt, for hvilken man næsten er vis paa at liggere under. Jeg kunde anføre de første Hærføretter som Gempel. Jeg har vel sagt og hørt, at det er berøst for den Svagere at gaar angrebsvillig tilværd; men gif Napoleon angrebsvillig tilværd ved Kejslig? Vel, da han søgte, at han ikke var færd, samlede han sine Kræfter i Waalen. Han sag, fordi han maatte saar; havde han kunnet stille sin Hær paa andre Steder, hvor der havde været en samlet Dele